

Μ. ΣΓΙΕΒΑΛ - Π. ΒΑΛΕΕ

**Ο άνθρωπος
που καθόταν
στο μπαλκόνι**

γραμματα

Μ. ΣΓΙΕΒΑΛ – Π. ΒΑΛΕΕ

**Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ
ΠΟΥ ΚΑΘΟΤΑΝ
ΣΤΟ ΜΠΑΛΚΟΝΙ**

Μετάφραση
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΑΤΑΝΗ

γράμματα
1996

1

Στις τρεις παρά τέταρτο βγήκε ο ήλιος.

Μιάμιση ώρα νωρίτερα η κυκλοφορία που αραίωνε είχε ξεθυμάνει, και μαζί της και η φασαρία εκείνων που γύριζαν σπίτι μετά το γλέντι της περασμένης νύχτας. Είχαν περάσει και οι μηχανές που σκούπιζαν τους δρόμους, αφήνοντας σκούρες βρεγμένες λουρίδες τόπους τόπους πάνω στην άσφαλο. Ένα ασθενοφόρο είχε ουρλιάξει κατηφορίζοντας τον μακρύ ίσιο δρόμο. Ένα μαύρο αυτοκίνητο με λευκούς λασπωτήρες, κεραία στη σκεπή και στα πλάγια τη λέξη ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ με κεφαλαία άσπρα γράμματα είχε περάσει γλιστρώντας αργά και αθόρυβα. Πέντε λεπτά αργότερα ακούστηκε το καμπάνισμα των σπασμένων γυαλιών, καθώς κάποιο γαντοφορεμένο χέρι χωνόταν στη βιτρίνα ενός μαγαζιού· κι έπειτα βήματα που έτρεχαν κι ένα αυτοκίνητο που ξεκινούσε απότομα σε κάποια πάροδο.

Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι τα είχε δει όλα. Το μπαλκόνι ήταν εντελώς συνηθισμένο, με σιδερένια σωληνωτά κάγκελα, και η κάφτρα του τσιγάρου του φαινόταν σαν μικροσκοπική βαθυκόκκινη κηλίδα στο σκοτάδι. Έσβηνε κάθε τσιγάρο σε κανονικά διαστήματα, έβγαζε προσεχτικά από την ξύλινη πίπα τη γόπα — που δεν ήταν πια ούτε μισό πόντο — και την ακουμπούσε πλάι στις άλλες. Δέκα όμοιες γόπες ήταν κιόλας αραδιασμένες ταχτικά στο γύρο ενός πιάτου πάνω στο τραπεζάκι.

Τώρα ήταν όλα ήσυχα, όσο ήσυχα μπορεί να είναι μια γλυκιά νύχτα του καλοκαιριού σε μεγάλη πόλη. Έμεναν ακόμη κάνα δυο ώρες πριν βγουν οι γυναίκες που μοίραζαν τις εφημερίδες με μωρουδιακά καροτσάκια, ειδικά

τροποποιημένα για την περίπτωση, και πριν ξεκινήσει για τη δουλειά η πρώτη καθαρίστρια κάποιου γραφείου.

Το χλομό λυκαυγές σκορπιζόταν αργά· οι πρώτες διασταχτικές ηλιαχτίδες σκαρφάλωσαν στις πενταώροφες και τις εξαώροφες πολυκατοικίες κι άρπαζαν τις κεραίες των τηλεοράσεων και τις στρογγυλές καπνοδόχους στην άλλη μεριά του δρόμου. Έπειτα το φως έφτασε πιο κάτω, στις μεταλλικές στέγες, κατακλύησε γρήγορα κι έγλειψε μαρκίζες και τοίχους από σοβαντισμένο τούβλο, με σειρές παράθυρα που δεν έβλεπαν τίποτα, γιατί τα περισσότερα σκεπάζονταν με κουρτίνες ή κατεβασμένα στόρια.

Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι έσκυψε και κοίταξε κάτω στο δρόμο. Ο δρόμος απλωνόταν από το βορρά ως το νότο και ήταν μακρύς και ίσιος, ο άνθρωπος έβλεπε ένα κομμάτι του που ξεπερνούσε τα δύο χιλιόμετρα. Κάποτε ήταν λεωφόρος, καύχημα της πόλης, αλλά είχαν περάσει πια σαράντα χρόνια από τότε που έγινε. Ο δρόμος είχε σχεδόν την ίδια ηλικία με τον άνθρωπο στο μπαλκόνι.

Στενεύοντας τα μάτια του, κατάφερε να διακρίνει μια μοναχική σιλουέτα πέρα μακριά. Κάποιος αστυφύλακας ίσως. Για πρώτη φορά εδώ και αρκετές ώρες μπήκε στο διαμέρισμα· διέσχισε το καθιστικό ως πίσω, στην κουζίνα. Τώρα πια είχε φέξει για καλά και δε χρειάστηκε να ανάψει ηλεκτρικό· η αλήθεια είναι πως το χρησιμοποιούσε με μέτρο, ακόμη και το χειμώνα. Άνοιξε το ντουλάπι, έβγαλε μια εμαγιέ καφετιέρα και μέτρησε ενάμισι φλιτζάνι νερό και δύο κουταλιές χοντροαλεσμένο καφέ. Ακούμπησε την καφετιέρα στο μάτι της κουζίνας, άναψε ένα σπίρτο και γύρισε το γκάζι. Ψαχούλεψε το σπίρτο με την άκρη των δαχτύλων για να σιγουρευτεί πως είχε σβήσει καλά, κι έπειτα άνοιξε το ντουλάπι του νεροχύτη και πέταξε το καμένο σπίρτο στη σκουπιδοσακούλα. Στάθηκε πάνω από το μάτι ώσπου να βράσει ο καφές, κι έπειτα έκλεισε το γκάζι και πήγε στο μάνιο και κατούρησε, περιμένοντας να κατέβει το κατακάθι. Δεν τράβηξε καζανάκι για να μην ενοχλήσει τους γείτονες. Ξαναγύρισε στην κουζίνα, γέμισε προσεχτικά το φλιτζάνι με καφέ, πήρε έναν κύβο ζάχαρη από το μισοά-

δειο πακέτο που ήταν πάνω στο νεροχύτη κι έβγαλε από το συρτάρι ένα κουταλάκι. Έπειτα ξαναγύρισε στο μπαλκόνι με το φλιτζάνι, το ακούμπησε στο ξύλινο τραπέζι και κάθισε στην πάνινη πολυθρόνα. Ο ήλιος είχε ανέβει κιόλας ψηλά και φώτιζε τις προσόψεις των κτιρίων στην άλλη πλευρά του δρόμου ως κάτω, στα χαμηλότερα διαμερίσματά τους. Έβγαλε μια νικελένια ταμπακιέρα από την τσέπη του παντελονιού του κι έτριψε τις γόπες μία μία, αφήνοντας τις νιφάδες του καπνού να κυλήσουν μέσα από τα δάχτυλά του στο στρογγυλό μεταλλικό κουτί, κι έπειτα κουβάριασε ένα ένα τα χαρτάκια, τα έκανε παλίτσες σε μέγεθος μπιζελιού. και τις ακούμπησε στο ραγισμένο πιατάκι. Ανακάτεψε τον καφέ και τον ήπια αργά αργά. Οι σειρήνες ξανακούστηκαν, πολύ μακριά. Σηκώθηκε και κοίταξε το ασθενοφόρο, καθώς το ουρλιαχτό δυνάμωνε, δυνάμωνε, κι έπειτα άρχισε να σβήνει. Μέσα σ' ένα λεπτό το ασθενοφόρο δεν ήταν παρά ένα μικρό άσπρο τετράγωνο που έστριψε αριστερά στη βορεινή άκρη του δρόμου και χάθηκε απ' τα μάτια του. Ξανακάθισε στην πάνινη πολυθρόνα και ρούφηξε αφηρημένα μια γουλιά από τον καφέ που είχε πια κρυώσει. Καθόταν εντελώς ακίνητος κι αφουγκραζόταν την πόλη που ξυπνούσε γύρω του, αναποφάσιστα, σαν να δίσταζε.

Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι είχε μέτριο ανάστημα και κανονικό σώμα. Το πρόσωπό του ήταν άχρωμο και φορούσε άσπρο πουκάμισο χωρίς γραβάτα, ασιδέρωτο παντελόνι από καφέ καπαρντίνα, γκρι κάλτσες και μαύρα παπούτσια. Τα μαλλιά του ήταν αραιά, χτενισμένα ίσια πίσω, και είχε μεγάλη μύτη και γκριζογάλανα μάτια.

Ήταν έξι και μισή το πρωί της δευτέρας Ιουνίου του 1967. Η πόλη ήταν η Στοκχόλμη.

Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι δεν αισθανόταν να τον προσέχει κανείς. Δεν αισθανόταν τίποτα το ιδιαίτερο. Λογάριαζε να φάει λίγο κουάκερ, αργότερα όμως.

Ο δρόμος ζωντάνευε. Το ποτάμι των τροχοφόρων ήταν πια πυκνότερο, και κάθε φορά που άναβε κόκκινο στη διασταύρωση, η ουρά των αυτοκινήτων μάκραινε ολοένα και πιο πολύ. Το φορτηγάκι μιας αρτοποιίας κορνάρισε

άγρια σ' έναν ποδηλάτη που ταλαντευόταν απρόσεχτα στη μέση του δρόμου. Άλλα δυο αυτοκίνητα πίσω του φρενάρισαν μ' ένα στρίγκλισμα.

Ο άνθρωπος σηκώθηκε, σταύρωσε τα χέρια στην κουραστή του μπαλκονιού και κοίταξε κάτω το δρόμο. Ο ποδηλάτης, ταραγμένος, τραβούσε για το πεζοδρόμιο κι έκανε πως δεν ακούει το υβρεολόγιο του οδηγού.

Στα πεζοδρόμια κυκλοφορούσαν βιαστικά λίγοι πεζοί. Δυο γυναίκες με ανοιχτόχρωμα καλοκαιρινά φορέματα είχαν σταθεί και κουβέντιαζαν στο βενζινάδικο, κάτω από το μπαλκόνι, και πιο πέρα ένας άντρας είχε βγάλει βόλτα το σκυλάκι του. Τραβούσε τώρα ανυπόμονα το λουρί καθώς το σκυλάκι μύριζε γύρω γύρω τον κορμό ενός δέντρου.

Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι ίσιωσε το κορμί του, έστρωσε τα αραιωμένα μαλλιά του κι έβαλε τα χέρια στις τσέπες. Τώρα ήταν οχτώ παρά είκοσι και ο ήλιος βρισκόταν ψηλά. Κοίταξε τον ουρανό, όπου ένα τζετ άφηνε ίχνη από λευκό μαλλί πάνω στο γαλάζιο. Έπειτα κατέβασε άλλη μια φορά τα μάτια του στο δρόμο και είδε μια ηλικιωμένη γυναίκα με άσπρα μαλλιά και γαλάζιο πανωφόρι, που στεκόταν έξω από τον απέναντι φούρνο. Ψαχούλεψε κάμποση ώρα στην τσάντα της και στο τέλος έβγαλε ένα κλειδί και ξεκλείδωσε την πόρτα. Την είδε που έβγαζε το κλειδί, το ξανάβαζε στην κλειδαριά από το μέσα μέρος, κι έκλεινε την πόρτα πίσω της. Στο τζάμι της πόρτας κρεμόταν ένα κατεβασμένο λευκό στόρι που έλεγε ΚΛΕΙΣΤΟΝ.

Την ίδια στιγμή η πόρτα της πολυκατοικίας δίπλα στο φούρνο άνοιξε κι ένα κοριτσάκι βγήκε στον ήλιο. Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι έκανε ένα βήμα πίσω, έβγαλε τα χέρια από τις τσέπες και έμεινε ακίνητος. Τα μάτια του είχαν κολλήσει στο κοριτσάκι, κάτω στο δρόμο.

Η μικρή θα 'ταν οχτώ εννιά χρονών και κρατούσε κόκκινη καρό σάκα. Φορούσε κοντή γαλάζια φούστα, ριγέ μακό μπλουζάκι κι ένα κόκκινο μπουφάν που τα μανίκια του της έπεφταν κοντά. Τα μαύρα τσόκαρα με την ξύλινη σόλα έκαναν τα μακριά, λιγνά ποδαράκια να

μοιάζουν ακόμη πιο μακριά και λιγνά. Βγαίνοντας απ' την πόρτα έστριψε δεξιά και πήρε αργά αργά το δρόμο, με κατεβασμένο κεφάλι.

Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι την ακολούθησε με τα μάτια του. Η μικρή προχώρησε καμιά εικοσαριά μέτρα, κι έπειτα σταμάτησε, έβαλε το χέρι στο στήθος κι έμεινε μια στιγμή έτσι. Άνοιξε τη σάκα, άρχισε να την ψάχνει νευρικά, και ψάχνοντας έκανε μεταβολή και ξαναγύρισε μπρος πίσω. Έπειτα άρχισε να τρέχει. Ξαναμπήκε στο σπίτι τρέχοντας, χωρίς να κλείσει τη σάκα.

Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι στεκόταν ακίνητος κι έβλεπε την εξώπορτα που έκλεινε πίσω της. Πέρασαν λίγα λεπτά ώσπου να ξανανοιξει, και η μικρούλα βγήκε. Τώρα είχε κουμπώσει τη σάκα της και περπατούσε πιο γρήγορα. Είχε μια ξανθή αλογοουρά που χοροπηδούσε στην πλάτη της. Έφτασε στη γωνία, έστριψε και χάθηκε.

Ήταν οχτώ παρά τρία λεπτά. Ο άνθρωπος γύρισε, μπήκε και πήγε πάλι στην κουζίνα. Ήπιε ένα ποτήρι νερό, ξέπλυne το ποτήρι, το ακούμπησε στη σχάρα και ξαναβγήκε στο μπαλκόνι.

Κάθισε πάλι στην πάνινη πολυθρόνα κι ακούμπησε το αριστερό του χέρι στην κουπαστή. Άναψε τσιγάρο και κοίταξε κάτω, το δρόμο. Τον κοιτούσε ώσπου να το καπνίσει ολόκληρο.

2

Η ώρα στο ηλεκτρικό ρολόι του τοίχου ήταν έντεκα παρά πέντε και η μέρα, στο ημερολόγιο πάνω στο γραφείο του Γκούνβαλντ Λάρσον, Παρασκευή, δύο Ιουνίου 1967.

Ο Μάρτιν Μπεκ βρισκόταν στο δωμάτιο τυχαία. Είχε μπει τώρα δα, αφήνοντας τη βαλίτσα του στο πάτωμα, δίπλα στην πόρτα. Είχε πει γεια, ακούμπησε το καπέλο του στην αρχιεοθήκη, δίπλα στην κανάτα, πήρε ένα ποτήρι από το δίσκο και το γέμισε νερό, έγειρε στην αρχιεοθήκη κι ετοιμαζόταν να το πιει. Ο άνθρωπος στο γραφείο τον κοίταζε κατσουφιασμένος και είπε:

«Κι εσένα εδώ σ' έστειλαν; Τι τους φταίξαμε πάλι;»

Ο Μάρτιν Μπέκ ήπια μια γουλιά νερό.

«Απ' όσο ξέρω, τίποτα. Μην ανησυχείς. Για τον Μελάντερ ήρθα. Του έχω ζητήσει μια χάρη. Πού είναι;»

«Στην τουαλέτα, όπως πάντα».

Η παράξενη συνήθεια του Μελάντερ να βρίσκεται πάντοτε στην τουαλέτα ήταν χλιοειπωμένο ανέκδοτο, και παρόλο που έκρυβε έναν κόκκο αλήθειας, ο Μάρτιν Μπεκ, χωρίς να ξέρει γιατί, ένιωσε να θυμώνει.

Τις περισσότερες φορές, ωστόσο, κρατούσε το θυμό για τον εαυτό του. Κοίταξε ήρεμα και ερευνητικά τον άνθρωπο στο γραφείο και είπε:

«Με τι παλεύεις;»

«Εσύ με τι λες; Με τις ληστείες βέβαια. Έγινε κι άλλη μια στο Βανάντις Παρκ, αργά χτες τη νύχτα».

«Το άκουσα».

«Ένας συνταξιούχος που είχε βγάλει βόλτα το σκύλο του. Χτυπήθηκε στο κεφάλι, από πίσω. Με εκατόν σαράντα κορόνες στο πορτοφόλι. Είναι στο νοσοκομείο.

Διάσειση. Δεν άκουσε τίποτα. Δεν είδε τίποτα».

Ο Μάρτιν Μπεκ δε μίλησε.

«Όγδοη φορά μέσα σε δυο βδομάδες. Έτσι όπως πάει, κάποιον θα σκοτώσει στο τέλος».

Ο Μάρτιν Μπεκ στράγγιξε το ποτήρι και το ξανάβαλε στη θέση του.

«Αν δεν τον πιάσει κανείς, και μάλιστα το συντομότερο» είπε ο Γκούνβαλντ Λάρσον.

«Ποιος κανείς δηλαδή;»

«Στο Θεό σου! Η αστυνομία. Οποιοσδήποτε. Μια περίπολος της πολιτοφυλακής από την ομάδα περιφρούρησης στο ένατο διαμέρισμα είχε περάσει από κει δέκα λεπτά πριν συμβεί».

«Και όταν συνέβη; Πού βρισκόταν η περίπολος;»

«Έπινε καφέ στο σταθμό. Πάντα το ίδιο γίνεται. Όταν οι θάμνοι είναι γεμάτοι αστυνομικούς στο Βανάντις Παρκ, τότε συμβαίνει στο Βάζα Παρκ, κι όταν οι θάμνοι είναι γεμάτοι αστυνομικούς και στο Βανάντις και στο Βάζα, τότε ξεφυτρώνει στο δάσος Λιλ-Γιανς».

«Κι αν έχει κι εκεί αστυνομικούς σε όλους τους θάμνους;»

«Τότε οι διαδηλωτές μπουκάρουν στο Κέντρο Εμπορίου των ΗΠΑ και βάζουν φωτιά στην αμερικανική πρεσβεία. Δεν είναι καθόλου αστείο» πρόσθεσε αυστηρά ο Γκούνβαλντ Λάρσον.

Χωρίς να πάψει να τον κοιτάζει, ο Μάρτιν Μπεκ είπε:

«Δεν ήταν αστείο. Απορία ήταν».

«Ο τύπος ξέρει καλά τη δουλειά του. Λες κι έχει ραντάρ. Όταν χτυπάει, δεν υπάρχει αστυνομικός εκεί γύρω».

Ο Μάρτιν Μπεκ έτριβε τη μύτη του με το δείκτη και τον αντίχειρα.

«Στείλε καλύτερα...»

Ο Λάρσον τον έκοψε απότομα.

«Να στείλω; Ποιον; Τι; Την κλούβα με τα σκυλιά; Θεε ν' αμολήσω τα κωλόσκυλα να ξεσκίσουν την περίπολο της πολιτοφυλακής; Εδώ που τα λέμε, και το χτεσινό θύμα είχε σκύλο. Τι το όφελος;»

«Τι σκύλο;»

«Πού διάολο να ξέρω; Λες να ανακρίνω και το σκύλο; Να φέρω το σκύλο εδώ και να τον στείλω στην τουαλέτα για να τον ανακρίνει ο Μελάντερ;»

Ο Γκούνβαλντ Λάρσον μιλούσε πολύ σοβαρά. Χτύπησε τη γροθιά του στο γραφείο και συνέχισε:

«Ένας μανιακός τριγυρίζει στα πάρκα και χτυπάει τον κόσμο στο κεφάλι κι εσύ μου 'ρχεσαι και μου λες για σκυλιά!»

«Η αλήθεια είναι πως δεν το είπα εγώ...»

Και πάλι ο Γκούνβαλντ Λάρσον τον έκοψε.

«Τέλος πάντων, σου το 'πα, ο τύπος την ξέρει τη δουλειά του. Ρίχνεται σε ανυπεράσπιστους γέρους και γριές. Και πάντα από πίσω. Πώς το 'λεγε κάποιος τις προάλλες; Α, μάλιστα: “Πετιέται απ' τους θάμνους σαν πάνθηρας”».

«Μόνο ένας τρόπος υπάρχει» είπε ήρεμα ο Μάρτιν Μπεκ.

«Τι τρόπος;»

«Καλύτερα να βγεις εσύ, μόνος σου. Να μεταμφιεστείς σε ανυπεράσπιστο γεροντάκι».

Ο άνθρωπος στο γραφείο γύρισε το κεφάλι του και τον αγριοκοίταξε.

Ο Γκούνβαλντ Λάρσον ήταν ένα ενενήντα πέντε και ζύγιζε εκατό κιλά. Οι ώμοι του θύμιζαν πυγμάχο βαρέων βαρών και τα πελώρια χέρια του ήταν σκεπασμένα με άγριες ξανθές τρίχες. Είχε ξανθά μαλλιά, χτενισμένα ίσια πίσω, και ανοιχτογάλανα μάτια, αιωνίως τσαντισμένα. Ο Κόλμπεργκ συμπλήρωνε συνήθως την περιγραφή λέγοντας ότι το πρόσωπο του Λάρσον είχε έκφραση μοτοσικλετιστή.

Και τώρα τα ανοιχτογάλανα μάτια κοιτούσαν τον Μάρτιν Μπεκ με μια αποδοκιμασία μεγαλύτερη από το κανονικό τους.

Ο Μάρτιν Μπεκ ανασήκωσε τους ώμους και είπε:

«Πέρα απ' την πλάκα...»

Και ο Γκούνβαλντ Λάρσον τον έκοψε αμέσως.

«Ούτε πλάκα υπάρχει, ούτε βλέπω τίποτα το αστείο

εδώ. Εγώ είμαι βουλιαγμένος ως το λαιμό σε μια από τις χειρότερες υποθέσεις ληστείας που είδα ποτέ μου, κι εσύ μου 'ρχεσαι και με πρήζεις με σκύλους κι ένας Θεός ξέρει τι».

Ο Μάρτιν Μπεκ κατάλαβε πως ο άλλος, έστω και χωρίς να το θέλει, ετοιμαζόταν να κάνει κάτι που πολύ λίγοι το πετύχαιναν: να τον εκνευρίσει τόσο, ώστε να χάσει την ψυχραιμία του. Και παρόλο που είχε απόλυτη επίγνωση τού τι κάνει, ανασήκωσε το χέρι του από την αρχειοθήκη και είπε:

«Αρκετά!»

Πάνω στην ώρα, ευτυχώς, έμπαινε ο Μελάντερ από το διπλανό δωμάτιο. Ήταν χωρίς σακάκι και είχε στο στόμα την πίπα του κι έναν ανοιχτό τηλεφωνικό κατάλογο στα χέρια.

«Γεια» είπε.

«Γεια» είπε και ο Μάρτιν Μπεκ.

«Μόλις έκλεισες, θυμήθηκα πώς τον έλεγαν» είπε ο Μελάντερ. «Άρβιντ Λάρσον. Τον βρήκα και στον τηλεφωνικό κατάλογο. Όμως δεν έχει νόημα να του τηλεφωνήσω. Πέθανε τον Απρίλιο. Συγκοπή. Έκανε την ίδια δουλειά ως τα τελευταία του. Είχε παλιατζίδικο στα νότια. Τώρα είναι κλειστό».

Ο Μάρτιν Μπεκ τού πήρε τον τηλεφωνικό κατάλογο, διάβασε κάτι και κούνησε το κεφάλι του. Ο Μελάντερ ψάρεψε ένα κουτί σπίρτα από την τσέπη του παντελονιού του κι άρχισε να ανάβει περισπούδαστα την πίπα του. Ο Μάρτιν Μπεκ έκανε δυο βήματα και άφησε τον κατάλογο στο τραπέζι. Έπειτα ξαναγύρισε στην αρχειοθήκη.

«Τι σκαρώνετε εσείς οι δυο;» ρώτησε καχύποπτα ο Γκούνβαλντ Λάρσον.

«Τίποτα ιδιαίτερο» είπε ο Μελάντερ. «Ο Μάρτιν δε θυμόταν το όνομα ενός κλεπταποδόχου. Είχαμε προσπαθήσει να τον στριμώξουμε δώδεκα χρόνια πριν».

«Και τον στριμώξατε;»

«Όχι» είπε ο Μελάντερ.

«Το θυμήθηκες όμως;»

«Ναι».

Ο Γκούνβαλντ Λάρσον τράβηξε τον κατάλογο κοντά του, τον φυλλομέτρησε βιαστικά και είπε:

«Πώς διάολο θυμάσαι έπειτα από δώδεκα χρόνια το όνομα ενός τύπου που τον έλεγαν Λάρσον;»

«Είναι πανεύκολο» είπε σοβαρά ο Μελάντερ.

Το τηλέφωνο κουδούνισε.

«Πρώτο τμήμα, αξιωματικός υπηρεσίας.

»Συγγνώμη... Τι είπατε, κυρία μου;

»Τι;

»Αν είμαι ντετέκτιβ; Είμαι ο επιθεωρητής Λάρσον, αξιωματικός υπηρεσίας του πρώτου τμήματος.

»Και λέγεστε;»

Ο Γκούνβαλντ Λάρσον έβγαλε ένα στυλό διαρκείας από την τσέπη του πουκαμίσου του και ορنيθοσκάλισε μια λέξη. Έπειτα έμεινε με το στυλό μετέωρο.

«Σε τι μπορώ να σας φανώ χρήσιμος;

»Συγγνώμη, δεν κατάλαβα.

»Ε; Μία – τι;

»Μια γάτα;

»Μια γάτα στο μπαλκόνι;

»Α, ένας άνθρωπος.

»Είναι κανείς στο μπαλκόνι σας;»

Ο Γκούνβαλντ Λάρσον παραμέρισε τον τηλεφωνικό κατάλογο και τράβηξε κοντά του ένα μπλοκάκι. Ακούμπησε τη μύτη του στυλό στο χαρτί. Έγραψε μερικές λέξεις.

«Ναι, κατάλαβα. Και πώς είναι, είπατε;

»Ναι, ακούω. Αραιά μαλλιά χτενισμένα ίσια πίσω. Μεγάλη μύτη. Αχά. Άσπρο πουκάμισο. Μέτριο ανάστημα. Χμμ. Καφέ παντελόνι. Ανοιχτό; Τι; Α, το πουκάμισο. Γκριζογάλανα μάτια.

»Μια στιγμή, κυρία μου. Να το ξεκαθαρίσουμε. Θέλετε να πείτε πως κάθεται στο δικό του μπαλκόνι;»

Ο Γκούνβαλντ Λάρσον κοίταξε μια τον Μελάντερ και μια τον Μάρτιν Μπεκ και ανασήκωσε τους ώμους. Την άκουγε ακόμη, σκαλίζοντας το αυτί του με το στυλό.

«Με συγχωρείτε, κυρία μου. Λέτε πως ο άνθρωπος κά-

θεται στο δικό του μπαλκόνι; Σας πείραξε όμως;

»Α, δε σας πείραξε. Τι; Στην απέναντι μεριά του δρόμου... Στο δικό του μπαλκόνι...

»Και τότε πώς είδατε ότι έχει γκριζογάλανα μάτια; Πρέπει να 'ναι πολύ στενό δρομάκι.

»Τι; Τι κάνετε, λέει;

»Γιά σταθείτε μια στιγμή, κυρία μου. Αυτός ο άνθρωπος κάθεται απλώς στο μπαλκόνι του; Και τι άλλο κάνει;

»Χαζεύει κάτω το δρόμο; Και τι γίνεται κάτω στο δρόμο;

»Τίποτα; Τι είπατε; Αυτοκίνητα; Παιδιά που παίζουν;

»Και τη νύχτα; Τα παιδιά παίζουν έξω και τη νύχτα;

»Α, δεν παίζουν. Αλλά εκείνος κάθεται και τη νύχτα; Και τι να σας κάνουμε; Να στείλουμε την κλούβα με τα σκυλιά;

»Τι να σας πω, κυρία μου, κανένας νόμος δεν απαγορεύει στον κόσμο να κάθεται στο μπαλκόνι του.

»Αναφέρετε απλώς κάτι που είδατε, είπατε; Για το Θεό, κυρία μου, αν ο καθένας έπαιρνε για να μας αναφέρει κι από κάτι που είδε, δε θα έφταναν ούτε τρεις αστυνομικοί ανά κάτοικο.

»Ευχαριστώ; Θα 'πρεπε να σας λέμε κι ευχαριστώ;

»Αναιδέστατος; Εγώ είμαι αναιδέστατος; Γιά να σας πω, κυρία μου...»

Ο Γκούνβαλντ Λάρσον έμεινε με την κουβέντα στη μέση και με το ακουστικό τριάντα πόντους μακριά από το αυτί του.

«Μου το 'κλεισε» είπε απορημένος.

Σε άλλα τρία δευτερόλεπτα ξανάβαλε στη θέση του το ακουστικό χτυπώντας το με δύναμη και είπε:

«Δεν πας στο διάολο, κωλόγρια!»

Έσκισε το φύλλο με τις σημειώσεις από το μπλοκάκι και σκούπισε προσεχτικά την κυψελίδα του αυτιού του από το καπάκι του στυλό.

«Είναι όλοι τους για δέσιμο» είπε. «Κι έπειτα περιμένουμε να βγάλουμε άκρη. Το κέντρο δεν έπρεπε να μας δίνει τέτοια τηλεφωνήματα. Έπρεπε να υπάρχει απευθείας γραμμή με το τρελάδικο».

«Θα το συνηθίσεις» είπε ήρεμα ο Μελάντερ, και μαζεύοντας τον τηλεφωνικό κατάλογο τον έκλεισε και ξαναγύρισε στο διπλανό δωμάτιο.

Ο Γκούνβαλντ Λάρσον καθάρισε καλά το στυλό του, τσαλάκωσε το χαρτί και το πέταξε στο καλάθι. Κοίταξε ξιτισμένα τη βαλίτσα δίπλα στην πόρτα και είπε:

«Για πού το 'βαλες;»

«Θα κατεβώ κάνα δυο μέρες στη Μοτάλα» απάντησε ο Μάρτιν Μπεκ. «Πάω να ρίξω μια ματιά».

«Α».

«Μέσα στη βδομάδα θα είμαι πίσω. Ο Κόλμπεργκ θα μείνει σπίτι σήμερα. Από αύριο αναλαμβάνει υπηρεσία. Δε χρειάζεται ν' ανησυχείς».

«Δεν ανησυχώ».

«Κι έπειτα, αυτές οι ληστείες...»

«Ναι;»

«Άσ' το, δεν πειράζει».

«Άλλες δυο να κάνει, και τον πιάσαμε» είπε ο Μελάντερ από το διπλανό δωμάτιο.

«Ακριβώς» είπε ο Μάρτιν Μπεκ. «Άντε, γεια».

«Γεια» απάντησε ο Γκούνβαλντ Λάρσον.

3

Ο Μάρτιν Μπεκ έφτασε στον κεντρικό σταθμό δεκαεννέα λεπτά πριν από την προγραμματισμένη αναχώρηση του τρένου και σκέφτηκε να γεμίσει το κενό με δύο τηλεφωνήματα.

Πρώτα στο σπίτι του.

«Εδώ είσαι ακόμα;» είπε η γυναίκα του.

Αγνόησε τη ρητορική ερώτηση και είπε μόνο:

«Θα μείνω σ' ένα ξενοδοχείο που το λένε Παλάς. Σκέφτηκα πως πρέπει να το ξέρεις.»

«Πόσο θα λείψεις;»

«Μια βδομάδα.»

«Πώς είσαι τόσο σίγουρος;»

Ωραία ερώτηση. Και βέβαια δεν είναι ηλίθια, σκέφτηκε ο Μάρτιν Μπεκ.

«Φιλιά στα παιδιά» είπε. Έκανε μια παύση και πρόσθεσε: «Και να προσέχεις.»

«Ευχαριστώ πολύ» του απάντησε ψυχρά.

Έκλεισε το τηλέφωνο και ψάρεψε άλλο ένα κέρμα από την τσέπη του παντελονιού του. Πολύς κόσμος περίμενε σειρά στους τηλεφωνικούς θαλάμους, και οι πρώτοι τής ουράς, που ήταν πιο κοντά του, τον στραβοκοίταξαν καθώς έριχνε το δεύτερο κέρμα στη σχισμή και έπαιρνε τον αριθμό της ασφάλειας. Πέρασε ένα λεπτό πριν τον συνδέσουν με τον Κόλμπεργκ.

«Εδώ Μπεκ. Ήθελα απλώς να βεβαιωθώ ότι γύρισες.»

«Μεγάλη σου καλοσύνη» είπε ο Κόλμπεργκ. «Εδώ είσαι ακόμα;»

«Τι κάνει η Γκούν;»

«Μια χαρά. Φουσκώνει και πάει.»

Η Γκουν ήταν η γυναίκα του Κόλμπεργκ· περίμενε να γεννήσει στα τέλη Αυγούστου.

«Σε μια βδομάδα θα είμαι πίσω».

«Κάτι τέτοιο κατάλαβα. Κι ώς τότε, δε θα υπηρετώ πια εδώ».

Ακολούθησε μια παύση, κι έπειτα ο Κόλμπεργκ είπε:

«Τι σε στέλνει στη Μοτάλα;»

«Εκείνος ο τύπος...»

«Ποιος τύπος;»

«Ο παλιατζής που κάηκε ζωντανός προχτές το βράδυ. Δεν...»

«Το είδα στις εφημερίδες. Και λοιπόν;»

«Πάω να ρίξω μια ματιά».

«Μα τόσο μάρες είναι, που δεν μπορούσαν να διαλευκάνουν μόνοι τους μια κοινή πυρκαγιά;»

«Ε, αφού το ζητήσανε...»

«Γιά κοίτα δω» είπε ο Κόλμπεργκ. «Η γυναίκα σου μπορεί να το 'χαψε, αλλά εμένα δε με γελάς. Άσε που ξέρω πολύ καλά τι ζητήσανε και ποιος το ζήτησε. Ποιος είναι επικεφαλής του ανακριτικού στη Μοτάλα τώρα;»

«Ο Άλμπεργκ, αλλά...»

«Ακριβώς. Ξέρω επίσης ότι πήρες και πέντε μέρες που σου έμεναν από την άδειά σου. Μ' άλλα λόγια, πηγαίνεις στη Μοτάλα για να την αράξεις και να τα πίνεις με τον Άλμπεργκ στο ξενοδοχείο Σίτι. Σωστά;»

«Μα...»

«Καλή διασκέδαση» είπε εγκάρδια ο Κόλμπεργκ. «Και φρόνιμα».

«Ευχαριστώ».

Ο Μάρτιν Μπεκ έκλεισε το τηλέφωνο και ο άνθρωπος που περίμενε πίσω του τον σκούνηξε απότομα για να περάσει. Ο Μπεκ ανασήκωσε τους ώμους και ξαναγύρισε στην κεντρική αίθουσα του σταθμού.

Ο Κόλμπεργκ είχε δίκιο, μέχρις ενός σημείου. Όχι πως είχε καμιά σημασία, αλλά και πάλι ήταν ενοχλητικό να σε διαβάζουν τόσο καθαρά. Είχε γνωρίσει τον Άλμπεργκ μαζί με τον Κόλμπεργκ, σε μια υπόθεση φόνου πριν από τρία καλοκαίρια. Η ανάκριση ήταν χρονοβόρα

και δύσκολη, και ώσπου να τελειώσει είχαν γίνει στενοί φίλοι οι τρεις τους. Ο Άλμπεργκ από μόνος του δε θα ασχολούνταν ούτε μισή μέρα με την υπόθεση.

Το ρολόι του σταθμού έδειχνε πως τα δύο τηλεφωνήματα είχαν κρατήσει ακριβώς τέσσερα λεπτά. Του έμενε ακόμη ένα τέταρτο ώσπου να φύγει το τρένο. Η κεντρική αίθουσα ήταν πλημμυρισμένη με κάθε λογής ανθρώπους, όπως πάντα.

Στεκόταν σκυθρωπός, με τη βαλίτσα στο χέρι, ένας άντρας με μέτριο ανάστημα, λεπτό πρόσωπο, πλατύ μέτωπο και δυνατό σαγόνι. Οι περισσότεροι, βλέποντάς τον, θα τον περνούσαν ασφαλώς για σαστισμένο επαρχιώτη που βρέθηκε ξαφνικά μέσα στη φούρια και τη βουή της μεγαλούπολης.

«Κύριε, κύριε» ψιθύρισε κάποιος βραχνά.

Γύρισε και είδε τον άνθρωπο που τον είχε πλευρίσει. Πλάι του στεκόταν μια κοπελίτσα, ίσαμε δεκαπέντε χρόνων· είχε ολόισια ξανθά μαλλιά και φορούσε κοντό σταμπωτό φουστανάκι. Ήταν ξιπόλητη και βρώμικη και φαινόταν μια ηλικία με την κόρη του. Στο απλωμένο δεξί της χέρι κρατούσε μια λουρίδα με τέσσερις φωτογραφίες, και τον άφησε να ρίξει ίσα ίσα μια ματιά.

Δε δυσκολεύτηκε να καταλάβει τι έδειχναν. Το κορίτσι είχε μπει στο αυτόματο, γονάτισε στο σκαμπό, ανασήκωσε το φουστάνι ως τις μασχάλες, κι έπειτα έριξε τα κέρματα στη σχισμή.

Είχαν κοντύνει πια τις κουρτίνες σε όλα τα αυτόματα ως το ύψος του γόνατου, αλλά κι αυτό δεν ήταν λύση. Κοίταξε κλεφτά τις φωτογραφίες· σήμερα τα κορίτσια ξεπετάγονται πιο γρήγορα, σκέφτηκε. Και τα βρωμόπαιδα δε φορούσαν τίποτα από μέσα. Οι φωτογραφίες ήταν της συμφοράς.

«Είκοσι πέντε κορόνες;» είπε η μικρή με ελπίδα.

Ο Μάρτιν Μπεκ κοίταξε γύρω του αμήχανα και το μάτι του πήρε δυο αστυνομικούς με στολή στην άλλη άκρη της αίθουσας. Πλησίασε προς το μέρος τους. Ο ένας τον αναγνώρισε και χαιρέτησε επίσημα.

«Δεν κοιτάτε να συμμαζέψετε τα πιτσιρίκια εδώ μέσα;»
είπε θυμωμένος ο Μάρτιν Μπεκ.

«Κάνουμε ό,τι μπορούμε, κύριε επιθωρητά».

Ο αστυνομικός που του απάντησε ήταν ο ίδιος που τον είχε χαιρετήσει, ένας νεαρός με γαλανά μάτια και ξανθό ψαλιδισμένο μούσι.

Ο Μάρτιν Μπεκ δεν είπε τίποτα. Έκανε μεταβολή και προχώρησε προς τις τζαμόπορτες που οδηγούσαν στις πλατφόρμες. Η μικρή με το σταμπωτό φόρεμα στεκόταν τώρα στην άλλη άκρη της αίθουσας και κοιτούσε τις φωτογραφίες μ' ένα ύφος, σαν να αναρωτιόταν τι έφταιγε στην εμφάνισή της.

Σε λίγο κάποιος βλάκας θ' αγόραζε τις φωτογραφίες της.

Κι έπειτα η μικρή θα πήγαινε στο Χούμλεγκέρντεν ή στο Μαρίατοργκετ και θα 'παιρνε αμφεταμίνες ή μαριουάνα. Ίσως και ελ.εσ.ντι.

Ο αστυνομικός που τον αναγνώρισε είχε μούσι. Πριν από είκοσι τέσσερα χρόνια, όταν μπήκε στο Σώμα, κανένας αστυνομικός δεν είχε μούσι.

Όμως ο άλλος αστυνομικός, που δεν είχε μούσι, γιατί δε χαιρέτησε; Επειδή δεν τον κατάλαβε;

Πριν από είκοσι τέσσερα χρόνια οι αστυνομικοί χαιρετούσαν όποιον τους πλησίαζε, ακόμη κι αν δεν ήταν προϊστάμενός τους. Ή μήπως δε χαιρετούσαν;

Εκείνη την εποχή τα δεκατετράχρονα και τα δεκαπεντάχρονα δε φωτογραφίζονταν γυμνά στα αυτόματα, ούτε προσπαθούσαν να πουλήσουν τις φωτογραφίες σε ανώτερους αξιωματικούς της αστυνομίας για να εξασφαλίσουν τη δόση τους.

Έτσι κι αλλιώς, δεν είχε χαρεί καθόλου για τον καινούργιο τίτλο που του έδωσαν στις αρχές της χρονιάς. Δε του άρεσε ούτε το νέο του γραφείο στη γενική ασφάλεια του νότου, στην πολυθόρυβη βιομηχανική περιοχή της Βεστμπέργκα. Δεν του άρεσε ούτε η καχύποπτη γυναίκα του, αλλά ούτε και το γεγονός ότι κάποιος σαν τον Γκούνβαλντ Λάρσον θα γινόταν επιθωρητής.

Αυτά σκεφτόταν ο Μάρτιν Μπεκ, καθισμένος δίπλα

στο παράθυρο, στο κουπέ της πρώτης θέσης.

Το τρένο βγήκε μαλακά από το σταθμό και πέρασε έξω από το δημαρχείο. Το μάτι του πήρε το παλιό άσπρο ατμόπλοιο *Μαρίεφρεντ* που άραζε ακόμη στο Γκρίπ-σχολμ, και τα γραφεία της Νόρστεντ, κι έπειτα το τρένο ρουφήχτηκε από τη σήραγγα του νότου. Όταν ξαναβγήκε στο φως της μέρας, είδε την πράσινη έκταση του Τάντολούντεν – του πάρκου που σε λίγο θα γινόταν επιάλτης του – και άκουσε τους τροχούς του τρένου να βροντούν πάνω στην εναέρια γέφυρα.

Όταν το τρένο σταμάτησε στο Ζέντερτέλγιε, το κέφι του είχε αρχίσει να φτιάχνει. Πήρε ένα μπουκάλι μεταλλικό νερό κι ένα σάντουιτς με μαγιάτικο τυρί από το καρτσάκι που είχε αντικαταστήσει πια το βαγκόν-ρεστωράν στις περισσότερες υπερταχείες.

«Λοιπόν» είπε ο Άλμπεργκ, «έτσι πρέπει να 'γινε. Έκανε κρύο τη νύχτα, και δίπλα στο κρεβάτι του είχε μια ηλεκτρική σομπίτσα, απ' τις παλιές. Θα κλότσησε την κουβέρτα στον ύπνο του, και η κουβέρτα έπεσε πάνω στη σόμπα κι έπιασε φωτιά».

Ο Μάρτιν Μπεκ κούνησε το κεφάλι του.

«Φαίνεται απόλυτα πιθανό» είπε ο Άλμπεργκ. «Η τεχνική έρευνα ολοκληρώθηκε σήμερα. Τηλεφώνησα για να σε προλάβω, αλλά είχες ξεκινήσει».

Στέκονταν στον τόπο της πυρκαγιάς, στο Μπόρενσχουλτ, κι ανάμεσα απ' τα δέντρα φαινόταν λίγο η λίμνη και το φράγμα όπου τρία χρόνια πριν είχαν βρει μια γυναίκα νεκρή. Από το καμένο σπίτι έμεναν μόνο τα θεμέλια και η βάση της καμινάδας. Η πυροσβεστική είχε καταφέρει όμως να σώσει ένα μικρό παράσπιτο.

«Βρήκαμε κλοπιμαία εκεί μέσα» είπε ο Άλμπεργκ. «Ήταν κλεπταποδόχος αυτός ο Λάρσον. Είχε καταδικαστεί και παλιότερα, δε μας φάνηκε παράξενο. Θα σας διαβιβάσουμε έναν κατάλογο των αντικειμένων».

Ο Μάρτιν Μπεκ κούνησε πάλι το κεφάλι του, κι έπειτα είπε:

«Έψαξα και για τον αδερφό του στη Στοκχόλμη. Πέθανε πέρσι την άνοιξη. Κι αυτός κλεπταποδόχος ήτανε».

«Σόι πάει το βασίλειο» είπε ο Άλμπεργκ.

«Ο αδερφός του δεν είχε φάκελο, αλλά ο Μελάντερ τον θυμήθηκε».

«Α, ο Μελάντερ... Είναι ελέφαντας, τίποτα δεν ξεχνάει. Δεν πρέπει να δουλεύεις πια μαζί του, ε;»

«Πού και πού. Είναι στη γενική της οδού Κούνγκσ-

χολμ. Και ο Κόλμπεργκ, από σήμερα. Κάθε τρεις και λίγο μάς μεταθέτουν, έχουνε τρελαθεί τελείως».

Γύρισαν τις πλάτες στη σκηνή της πυρκαγιάς και μπήκαν στο αυτοκίνητο σιωπηλοί.

Δεκαπέντε λεπτά αργότερα ο Άλμπεργκ σταματούσε μπροστά στο αστυνομικό τμήμα, ένα χαμηλό κτίριο από κίτρινα τούβλα, στη γωνία των οδών Πρεστ και Κουνγκ, πολύ κοντά στην κεντρική πλατεία και στο άγαλμα του Μπάλτσαρ φον Πλάτεν. Μισογύρισε προς το μέρος τού Μάρτιν Μπεκ και είπε:

«Μια που ήρθες, μείνε κάνα δυο μέρες κι ας μην έχεις δουλειά».

Ο Μάρτιν Μπεκ κούνησε το κεφάλι καταφατικά.

«Θα πάμε και βαρκάδα» είπε ο Άλμπεργκ.

Εκείνο το βράδυ έφαγαν μαζί στο ξενοδοχείο Σίτι, μια υπέροχη πέστροφα από τη λίμνη Βέτερν, τοπική σπεςιαλιτέ. Έπειτα ήπιαν κάτι.

Το Σάββατο πήγαν βαρκάδα στη λίμνη. Και την Κυριακή. Τη Δευτέρα ο Μάρτιν Μπεκ πήρε τη βάρκα μόνος του. Και πάλι την Τρίτη. Την Τετάρτη πήγε στη Βαντ-στένα να δει το κάστρο.

Το ξενοδοχείο του στη Μοτάλα ήταν σύγχρονο, με όλες τις ανέσεις. Με τον Άλμπεργκ τα πήγαινε περίφημα. Διάβασε ένα μυθιστόρημα του Κουρτ Σάλομονσον, που το έλεγαν *Ο άνθρωπος απ' έξω*. Περνούσε πολύ καλά.

Και του άξιζε. Είχε δουλέψει πολύ το χειμώνα και η άνοιξη ήταν φρίκη. Του έμενε ωστόσο η ελπίδα πως το καλοκαίρι θα ήταν ήσυχο.

5

Ο ληστής δεν είχε κανένα παράπονο με τον καιρό.

Είχε αρχίσει να βρέχει λίγο μετά το μεσημέρι. Στην αρχή δυνατά, έπειτα ένα σταθερό ψιλόβροχο που σταμάτησε κατά τις επτά. Όμως ο ουρανός ήταν ακόμη συννεφιασμένος και βαρύς, όπου να 'ναι η βροχή θα ξανάρχιζε. Τώρα ήταν εννιά η ώρα και το σούρουπο χυνόταν κάτω απ' τα δέντρα. Έμενε σχεδόν μισή ώρα ώσπου ν' ανάψουν τα φανάρια.

Ο ληστής είχε βγάλει το πλαστικό του αδιάβροχο και το είχε ακουμπήσει δίπλα του, στο παγκάκι του πάρκου. Φορούσε πάνινα παπούτσια, χακί παντελόνι κι ένα καθαρό γκρι συνθετικό πουλόβερ μ' ένα μονόγραμμα στην μπροστινή του τσέπη. Μια κόκκινη μπαντάνα κρεμόταν δεμένη χαλαρά στο λαιμό του. Τριγυρνούσε στο πάρκο και στα περίχωρα δυο ώρες τώρα, μπορεί και παραπάνω, περιεργαζόταν τον κόσμο κι έκανε τους υπολογισμούς του. Δυο φορές είχε κοιτάξει τους περαστικούς με ειδικό ενδιαφέρον, και την κάθε φορά ο περαστικός δεν ήταν ένας αλλά δύο μαζί. Το πρώτο ζευγάρι ήταν ένας νεαρός και μια κοπέλα: ήταν και οι δυο μικρότεροί του, η κοπέλα φορούσε πέδιλα και κοντό ασπρόμαυρο φουστανάκι, ο νεαρός κομψό μπλε σακάκι και ανοιχτόγκριζο παντελόνι. Διάλεξαν τα πιο σκιερά μονοπάτια για να φτάσουν σε μια απομονωμένη γωνιά του πάρκου. Εκεί στάθηκαν και αγκαλιάστηκαν. Η κοπέλα ακούμπησε την πλάτη σ' ένα δέντρο, και μέσα σε κλάσματα δευτερολέπτου ο νεαρός είχε βάλει το χέρι του κάτω από τη φούστα της, παραμέριζε το ελαστικό σλιπάκι της, κι έχωνε τα δάχτυλά του ανάμεσα στα σκέλια της. «Σιγά, μπορεί να περάσει

κανείς!» είπε εκείνη μηχανικά, αλλά τα πόδια της είχαν ανοίξει αυτόματα. Την άλλη στιγμή, με τα μάτια κλειστά, άρχισε να κουνά ρυθμικά τους γοφούς της, ξύνοντας το φρεσκοκουρεμένο σβέρκο του νεαρού με τα δάχτυλα του αριστερού της χεριού. Δεν μπορούσε να διακρίνει τι έκανε το δεξί της χέρι, κι ας ήταν τόσο κοντά, που έβλεπε μια άκρη από το άσπρο δαντελένιο σλιπάκι της.

Πήγαινε από τα χόρτα, ακολουθώντας τους αθόρυβα, και έπειτα χώθηκε στους θάμνους, ούτε δέκα μέτρα πιο κει. Είχε ζυγίσει προσεχτικά τα υπέρ και τα κατά. Θα είχε πλάκα να τους επιτεθεί, όμως η κοπέλα δεν κρατούσε τσάντα, κι ύστερα μπορεί να μην την πρόφταινε και να ξεφώνιζε, πράγμα που, με τη σειρά του, θα τον παρεμπόδιζε στην άσκηση του επαγγέλματός του. Κι ακόμη, ο νεαρός έμοιαζε τώρα σαν πιο γεροδεμένος, η πλάτη του ήταν πιο φαρδιά απ' ό,τι τού είχε φανεί στην αρχή, και δεν ήταν διόλου βέβαιο πως είχε λεφτά στο πορτοφόλι του. Η επίθεση δεν ήταν φρόνιμη ιδέα, κι έτσι απομακρύνθηκε αθόρυβα, όπως είχε πλησιάσει. Δεν ήταν ηδονοβλεψίας, τον περίμεναν σοβαρότερα πράγματα, και πάντως είχε καταλάβει πως δεν έμεναν ακόμη και πολλά να δει. Σε λίγο το ζευγαράκι βγήκε από το πάρκο, κρατώντας πια τις τυπικές αποστάσεις. Πέρασαν απέναντι και μπήκαν σε μια πολυκατοικία που η πρόσοψή της έδειχνε μεσοαστική και καθωσπρέπει. Στην είσοδο η κοπέλα ίσιωσε το σλιπάκι και το σουτιέν της, και πέρασε το σαλιωμένο της δάχτυλο στα φρύδια της. Ο νεαρός είχε χτενίσει τα μαλλιά του.

Στις οχτώ και μισή άλλοι δύο άνθρωποι τράβηξαν την προσοχή του. Μια κόκκινη Βόλβο ήταν σταματημένη στο γωνιακό μαγαζί με τα είδη κιγκαλερίας. Δύο άνθρωποι κάθονταν μπροστά. Ο ένας τους κατέβηκε και μπήκε στο πάρκο. Φορούσε μπεζ καπαρντίνα και ήταν χωρίς καπέλο. Σε λίγα λεπτά κατέβηκε κι ο δεύτερος και χώθηκε στο πάρκο από άλλη μεριά· αυτός δε φορούσε καπαρντίνα, αλλά τραγιάσκα και τουήντ σακάκι. Σε δεκαπέντε λεπτά είχαν ξαναγυρίσει στο αυτοκίνητο από διαφορετικές κατευθύνσεις και με απόσταση λίγων λεπτών. Τους

είχε γυρίσει την πλάτη, χαζεύοντας τη βιτρίνα με τα είδη κιγκαλερίας, και κρυφάκουσε καλά την κουβέντα τους.

«Λοιπόν;»

«Τίποτα».

«Και τώρα τι κάνουμε;»

«Στο δάσος Λιλ-Γιανς;»

«Με τέτοιον καιρό;»

«Μα...»

«Καλά. Όμως έπειτα θα πάμε για καφέ».

«Σύμφωνοι».

Έκλεισαν τις πόρτες και ξεκίνησαν.

Και τώρα κόντευε εννιά κι εκείνος καθόταν στο παγκάκι και περίμενε.

Την πήρε το μάτι του καθώς έμπαινε στο πάρκο, κι αμέσως μάντεψε ποιο μονοπάτι θ' ακολουθούσε. Μια μεσόκοπη γυναίκα, κοντόχοντρη, με πανωφόρι, ομπρέλα και μεγάλη τσάντα. Έμοιαζε να υπόσχεται πολλά. Μπορεί να είχε κανένα μαγαζάκι με φρούτα και τσιγάρα. Σηκώθηκε και φόρεσε το αδιάβροχο, έκοψε δρόμο από το χορτάρι κι έπειτα έσκυψε και χώθηκε στους θάμνους. Ερχόταν προς το μέρος του από το μονοπάτι, θα 'πεφταν μούτρα με μούτρα — σε πέντε δευτερόλεπτα, ίσως σε δέκα. Με το αριστερό του χέρι ανέβασε την μπαντάνα ως τη μύτη του και πέρασε τα δάχτυλα του δεξιού του χεριού στη σιδερένια γροθιά. Τώρα λίγα μέτρα τούς χώριζαν. Κινήθηκε γρήγορα, και τα βήματά του πάνω στο υγρό χόρτο ήταν σχεδόν αθόρυβα.

Μόνο σχεδόν. Ήθελε ένα μέτρο για να τη φτάσει, όταν η γυναίκα γύρισε, τον είδε κι άνοιξε το στόμα της για να ουρλιάξει. Χωρίς να το σκεφτεί, τη χτύπησε στο στόμα όσο πιο δυνατά μπορούσε. Άκουσε ένα τρίζιμο. Η γυναίκα άφησε την ομπρέλα να πέσει, παραπάτησε, έπειτα λύγισε και γονάτισε σφίγγοντας την τσάντα και με τα δυο της χέρια, σαν να προστάτευε μωρό.

Την ξαναχτύπησε, κι η μύτη της έτριξε πίσω από τη σιδερένια γροθιά. Έπεσε ανάσκελα, με τα πόδια διπλωμένα από κάτω της, χωρίς να βγάλει κιχ. Ήταν λουσμένη στα αίματα και φαινόταν αναίσθητη, όμως εκείνος, κα-

λού κακού, μάζεψε από το μονοπάτι μια χούφτα άμμο και της την πέταξε στα μάτια. Τη στιγμή που της άνοιγε με βία την τσάντα, το κεφάλι της έγειρε στο πλάι, το στόμα της άνοιξε και η γυναίκα άρχισε να ξερνάει.

Πορτοφόλι για κέρματα, πορτοφόλι για χαρτονομίσματα, ένα ρολόι. Δεν ήταν κι άσχημα.

Ο ληστής κόντευε κιόλας να βγει απ' το πάρκο. Σαν να προστάτευε μωρό, σκέφτηκε. Και θα γινόταν τόσο καθαρή δουλίτσα. Την κωλόγρια.

Σε ένα τέταρτο βρισκόταν στο σπίτι του. Ήταν εννιά και μισή το βράδυ της ενάτης Ιουνίου 1967, ημέρα Παρασκευή. Σε άλλα είκοσι λεπτά ξανάρχισε να βρέχει.

6

Έβρεχε όλη νύχτα, αλλά το πρωί του Σαββάτου ο ήλιος ξαναβγήκε, και μόνο κάπου κάπου κρυβόταν στα αφράτα άσπρα σύννεφα που έπλεαν στον καθαρό ουρανό. Ήταν δέκα Ιουνίου, είχαν αρχίσει οι καλοκαιρινές διακοπές, κι από το βράδυ της Παρασκευής τα αυτοκίνητα, ατέλειωτες ουρές, έβγαιναν αργά αργά από την πόλη τραβώντας για εξοχικά σπίτια, παραλίες και κάμπινγκ. Η πόλη ήταν όμως ακόμη γεμάτη κόσμο που, καθώς το σαββατοκύριακο δεν προμηνυόταν βροχερό, έπρεπε ν' αρκεστεί στην τεχνητή εξοχή που του πρόσφεραν τα πάρκα και τα κολυμητήρια.

Ήταν εννιά και τέταρτο και στα λουτρά του Βανάντις Παρκ υπήρχε κιόλας ουρά μπροστά στο ταμείο. Οι κάτοικοι της Στοκχόλμης, διψασμένοι για ήλιο και λαχταρισμένοι για κολύμπι, κατηφόριζαν όλα τα μονοπάτια που οδηγούσαν εκεί από τη λεωφόρο Σβέα.

Δυο κακοντυμένοι τύποι διέσχιζαν με κόκκινο την οδό Φρέι. Ο ένας φορούσε τζην και πουλόβερ, ο άλλος μαύρο παντελόνι και καφέ σακάκι που φούσκωνε ύποπτα στην αριστερή επάνω τσέπη. Προχωρούσαν αργά, κοιτάζοντας μισοτυφλωμένοι τον ήλιο. Ο άνθρωπος με τη φουσκωμένη τσέπη παραπάτησε και κόντεψε να πέσει πάνω σ' έναν ποδηλάτη, έναν αθλητικό εξηντάρη με ανοιχτόγκριζο καλοκαιρινό κοστούμι και μια βρεγμένη βερμούδα στη σχάρα πίσω του. Ο ποδηλάτης ταλαντεύτηκε κι αναγκάστηκε ν' ακουμπήσει το ένα του πόδι κάτω.

«Ηλίθιοι!» τους φώναξε καθώς απομακρυνόταν μεγαλοπρεπώς.

«Τον κωλόγερο!» είπε ο άντρας με το σακάκι. «Εκατομμυριούχος θα 'ναι, πανάθεμά τονε. Παραλίγο να με χτυπήσει. Να πέσω και να μου σπάσει το μπουκάλι μου».

Σταμάτησε αγανακτισμένος στο πεζοδρόμιο. Έτρεμε και μόνο στη σκέψη της συμφοράς που τον είχε πλησιάσει τόσο επικίνδυνα, και σήκωσε το χέρι του ν' αγγίξει το ποτό μέσα απ' το σακάκι του.

«Και λες πως θα μου το πλήρωνε; Αμ' δε! που να τον πάρει ο διάολος. Βολεμένος μια χαρά στο κυριλέ διαμερισμάκι του, με το ψυγείο του γεμάτο σαμπάνιες, το κάθαρμα, όμως ποτέ δε θα σκεφτόταν να αποζημιώσει έναν αλήτη επειδή του 'σπασε ένα μπουκάλι ποτό. Το καθίκι!»

«Μα δεν το έσπασε» σχολίασε ήρεμα ο φίλος του.

Ο δεύτερος άντρας ήταν πολύ νεότερος· έπιασε αγκαζέ τον έξαλλο σύντροφό του και τον τράβηξε προς το πάρκο. Ανηφόρισαν την πλαγιά, όχι κατά τη λίμνη, όπως οι άλλοι, αλλά πέρα απ' την πύλη. Έπειτα έστριψαν στο μονοπάτι που οδηγούσε στην εκκλησία του Αγίου Στεφάνου, στην κορφή του λόφου. Ήταν απότομη η ανηφοριά και σε λίγο άρχισαν να λαχανιάζουν. Στα μισά του δρόμου ο νεότερος είπε:

«Καμιά φορά βρίσκεις κέρματα στο χορτάρι πίσω απ' τη δεξαμενή. Αν παίζανε πόκα αποβραδís εκεί πάνω. Μπορεί να μαζέψουμε τίποτα για μισή μπουκάλα πριν κλείσουν τα μαγαζιά...»

Ήταν Σάββατο και τα μαγαζιά με τα οινοπνευματώδη έκλειναν στη μία.

«Μην κάνεις όρεξη. Έβρεχε χτες».

«Καλά λες» είπε ο νεότερος αναστενάζοντας.

Το μονοπάτι περνούσε από το φράχτη των λουτρών, που ήταν γεμάτα κόσμο. Μερικοί ήταν τόσο ηλιοκαμένοι, που έμοιαζαν με νέγρους, κάποιοι άλλοι ήταν αληθινοί νέγροι, όμως οι περισσότεροι ήταν χλομοί έπειτα από έναν ατέλειωτο χειμώνα χωρίς ούτε μια βδομάδα στις Κανάριες Νήσους.

«Στάσου λιγάκι» είπε ο νεότερος. «Στάσου να χαζέψουμε τα κορίτσια».

Ο μεγαλύτερος δε σταμάτησε, και είπε μισογουρίζοντας το κεφάλι:

«Κόφ' το και πάμε! Πεθαίνω της δίψας».

Ανηφόρισαν προς τη δεξαμενή που βρισκόταν στην κορυφή του πάρκου. Όταν έκαναν το γύρο του κτίσματος, είδαν με ανακούφιση πως όλος ο τόπος από πίσω ήταν δικός τους. Ο μεγαλύτερος κάθισε κάτω, στα χόρτα, έβγαλε το μπουκάλι κι άρχισε να ξεβιδώνει το καπάκι. Ο νεότερος προχώρησε ως την κορυφή της πλαγιάς από την άλλη μεριά κι έφτασε σ' έναν βουλιαγμένο φράχτη από κόκκινους πασσάλους.

«Γιόκε!» φώναξε. «Έλα να κάτσουμε από δω, μην έρθει κανείς».

Ο Γιόκε σηκώθηκε αγκομαχώντας, με το μπουκάλι στο χέρι, κι ακολούθησε τον άλλο που κατηφόριζε κιάλας την πλαγιά.

«Εδώ είναι καλά» φώναξε ο νεότερος, «εδώ στους θάμνους...»

Σταμάτησε απότομα κι έσκυψε μπροστά.

«Θεούλη μου!» ψιθύρισε βραχνά. «Θεέ και Κύριε!»

Ο Γιόκε έφτασε πίσω του, είδε το πεσμένο κοριτσάκι, γύρισε απ' την άλλη μεριά κι άρχισε να ξερνάει.

Η κορυφή του κεφαλιού του ήταν μισοκρυμμένη κάτω απ' τους θάμνους. Τα πόδια του έχασκαν ανοιγμένα διάπλατα πάνω στη βρεγμένη άμμο. Το πρόσωπο, γυρισμένο στο πλάι, ήταν γαλαζωπό, με το στόμα ανοιχτό. Το δεξί χέρι ήταν λυγισμένο πάνω από το κεφάλι και το αριστερό ακουμπούσε στο γοφό με την παλάμη προς τα πάνω.

Τα μακριά ξανθά μαλλιά έπεφταν στο ένα μάγουλο. Ήταν ξιπόλητο και φορούσε φούστα και ριγέ μακό μπλουζάκι που είχε ανασηκωθεί αφήνοντας τη μέση γυμνή.

Θα ήταν περίπου εννιά χρονών.

Και δε χωρούσε αμφιβολία πως ήταν νεκρό.

Ήταν δέκα παρά πέντε όταν ο Γιόκε και ο φίλος του εμφανίστηκαν στο ένατο αστυνομικό τμήμα της οδού Σούρμπρου. Εξιστόρησαν ασυνάρτητα και ταραγμένα αυτό που είχαν δει στο Βανάντις Παρκ σ' έναν επιθεωρητή που

λεγόταν Γκράνλουντ και που είχε υπηρεσία εκείνη την ώρα. Δέκα λεπτά αργότερα ο Γκράνλουντ και τέσσερις αστυνομικοί έφταναν στον τόπο του εγκλήματος.

Μόλις δώδεκα ώρες νωρίτερα, οι δύο από τους τέσσερις αστυνομικούς είχαν βρεθεί σ' ένα γειτονικό μέρος του πάρκου, όπου είχε γίνει άλλη μια άγρια ληστεία. Σχεδόν μία ώρα είχε μεσολαβήσει ανάμεσα στην επίθεση και στην καταγγελία, και όλοι το θεωρούσαν δεδομένο ότι ο δράστης θα 'χε προλάβει να εξαφανιστεί. Γι' αυτό η περιοχή δεν ερευνήθηκε σχολαστικά και τώρα δεν μπορούσαν να ξέρουν αν το πτώμα του κοριτσιού βρισκόταν ήδη εκεί ή όχι.

Οι πέντε αστυνομικοί διαπίστωσαν ότι το κοριτσάκι ήταν νεκρό και μάλιστα, απ' όσο μπορούσαν να κρίνουν, στραγγαλισμένο. Ήταν το μόνο που μπορούσαν να κάνουν για την ώρα.

Περιμένοντας τώρα τους ντετέκτιβς και τους ανθρώπους των τεχνικών υπηρεσιών, μοναδικό τους καθήκον ήταν να κρατήσουν μακριά τους περιέργους.

Με μια ματιά στη σκηνή του εγκλήματος, ο Γκράνλουντ κατάλαβε ότι η δουλειά δε θα ήταν εύκολη για τους ανθρώπους της ασφάλειας. Φαινόταν πως είχε βρέξει γερά αφότου έβαλαν εδώ το πτώμα. Κι έπειτα, το κοριτσάκι του ήταν γνωστό, κι αυτό δεν του άρεσε καθόλου.

Το προηγούμενο βράδυ στις έντεκα, μια ανήσυχη μητέρα είχε έρθει στο τμήμα και τους παρακάλεσε να ψάξουν για την κόρη της. Η μικρή ήταν οχτώμισι χρονών. Είχε βγει να παίζει κατά τις επτά κι από τότε δεν την είδε κανείς. Το ένατο τμήμα είχε στείλει σήμα στη γενική ασφάλεια και η περιγραφή της μικρής μοιράστηκε σε όλους τους άνδρες που ήταν περιπολία. Είχαν ελέγξει και το τμήμα ατυχημάτων σε όλα τα νοσοκομεία.

Η περιγραφή, δυστυχώς, έμοιαζε να ταιριάζει.

Απ' όσο ήξερε ο Γκράνλουντ, το χαμένο κοριτσάκι δεν είχε βρεθεί. Κι ακόμη, έμενε στη λεωφόρο Σβέα, κοντά στο Βανάντις Παρκ. Δε φαινόταν να υπάρχει περιθώριο αμφιβολίας.

Μ. ΣΓΙΕΒΑΛ - Π. ΒΑΛΕΕ

Ο άνθρωπος που καθόταν στο μπαλκόνι

Αυτό το χλομό καλοκαίρι στη Στοκχόλμη είναι
αλλιώτικο από τ' άλλα.

Ο ληστής που σπέρνει τον τρόμο στα πάγκα
παραμένει ασύλληπτος.

Ο άνθρωπος στο μπαλκόνι αγρυπνά και
περιμένει.

Κι έπειτα, το πρώτο νεκρό κοριτσάκι.

Ο δολοφόνος έχει ασελήσει πάνω στο πτώμα του.

Η πόλη θα ζήσει έναν απαίσιο εφιάλτη και
ο επιθεωρητής Μάρτιν Μπεκ θα βρεθεί
αντιμέτωπος με ακόμη ένα μεγάλο στοίχημα.

Ώς το επόμενο θύμα, που δεν θ' αργήσει...

Δημοσιογράφος, συνεργάτης πολλών σουηδικών εφημε-
ρίδων και περιοδικών, αλλά και συγγραφέας μυθιστο-
ρημάτων και σεναρίων για τον κινηματογράφο και την
τηλεόραση, ο Π. Βαλέε (που πέθανε το 1975) έγραψε
μαζί με τη γυναίκα του, την ποιήτρια Μ. Σγιεβάλ, δέκα
αστυνομικά μυθιστορήματα. Ο ήρωάς τους, ο επιθεωρη-
τής Μάρτιν Μπεκ με την περίφημη «έκτη αίσθηση», έχει
περάσει στο πάνθεον των μεγάλων διωκτών του εγκλή-
ματος ήδη από τη δεκαετία του '70.